

VAN WIEG TOT GRAF

Op deze pagina vertellen wij het levensverhaal van een onlangs overleden stads- of streekgenoot.

Domineesdochter uit Soest streed voor vrouwenrechten

Of ze als opstandig lid van de CDA-Kamerfractie in 1981 deelnam aan de massale protestmars tegen de komst van kruisraketten is niet bekend, maar Jeltien Kraaijeveld-Wouters kan er tussen hebben gelopen. De domineesdochter uit Soest stond voor haar zaak.

Marco Willemse

Als Kamerlid weigerde de onlangs op 92-jarige leeftijd overleden Kraaijeveld-Wouters destijds haar handtekening te zetten onder het proliferatiegedrag met de VS over de plaatsing van nucleaire wapen op Europese bodem. Vijf fractiegenoten volgden haar voorbeeld. 'Jeltien' werd er niet op op afgerekend door de grote Dries van Agt, die zojuist aan zijn tweede ambtstermijn als premier was begonnen.

Voor een fractie-exile waren de eerdere verdiensten van de politica uit Soest veel te omvangrijk. Als staatssecretaris voor Emancipatiezaken in het eerste kabinet Van Agt deed Kraaijeveld-Wouters tussen 1977 en 1981 haar reputatie gestand als voorvechtster van gelijke rechten voor vrouwen en pleitbezorgster voor een socialere samenleving. Dat de christelijke waarden voor haar dienden als uitgangspunt, was gelet op haar achtergrond niet meer dan vanzelfsprekend.

Over de jeugdijaren van Jeltien Kraaijeveld in Soest is weinig meer bekend dan dat ze opgroeide in een domineesgezin van gereformeerde huize. Ze is 21 jaar als ze in 1952 een baan vindt als onderwijzeres op een lagere school. Er ging vermoedelijk een opleiding aan de toenmalige Kweekschool aan vooraf. Ze staat tot 1964 voor de klas, ook in het middelbaar onderwijs, maar manifesteert zich in de laatste jaren steeds nadrukkelijker als lid van de Gereformeerde Vrouwenbond.

Kamerzetel

Haar werklust, intelligentie en maatschappelijke betrokkenheid leveren haar in 1973 een Kamerzetel op bij de Anti Revolutionaire Partij (ARP), de partij die later op zal gaan in het CDA. Twee jaar later doet de ambitieuze Soestse een vergeefse gooi naar het fractievoorzitterschap. Ze wordt ruimschoots verslagen door haar ervaren partijgenoot Hans de Boer,

Jeltien Kraaijeveld-Wouters (1932 – 2025)

▲ Jeltien Kraaijeveld-Wouters.

FOTO GEMEENTE HILVERSUM

► **Grootste verdienste als lid van de regering was de Emancipatienota**

maar is er geenszins door uit het veld geslagen.

Na het opgaan van de ARP in de nieuwe fusiepartij Christelijk Democratisch Appel (CDA) wordt beloond voor haar werk met een post als staatssecretaris het eerste kabinet Van Agt. Van Kraaijeveld-Wouters krijgt de portefeuille Emancipatiezaken, die zich uitstrekt van het opkomen voor vrouwenrechten tot het terugdringen van sociale achterstanden in de samenleving.

Haar grootste verdienste als lid van de regering is de totstandkoming van de Emancipatienota, waarin de ge-

lijke behandeling wordt vastgelegd van vrouwen op de arbeidsmarkt en in andere geledingen van de maatschappij. Ook op Europees niveau zet Van Kraaijeveld-Wouters op dat vlak belangrijke stappen. Ze wordt ook nu niet in een adem genoemd met emancipatieboekbeelden als Aletta Jacobs en Wilhelmina Drucker, maar leverde volgens vriend en vijand een belangrijk aandeel in de strijd.

De naam van de geboren en getogen Soestse blijft ook verbonden aan de totstandkoming van landelijk jongerenbeleid. Als antwoord op het in die jaren aanzwellende vandalisme en geweld onder de jeugd, geeft ze de aanzet tot de nota 'Agressief gedrag van jongeren, signalen uit het sociaal-cultureel werk'. De oplossingen moeten lokaal worden gevonden, is haar overtuiging, maar heeft geen kans van slagen zonder blijvende financiële en andere steun van het Rijk.

Eenmalige uitkering

Op de valreep van haar staatssecretarisschap loodst ze in 1981 nog de Uitkeringswet Indische geïnterneerden langs de Tweede en Eerste kamer. Het levert duizenden door de Japanse bezetter in Indonesië gevangen gezette Nederlanders en hun weduwen bijna veertig jaar na de oorlog een eenmalige uitkering op.

Na de landelijke verkiezingen van 1981 geeft de gekozen Kraaijeveld-Wouters net als vijftien CDA-fractiegenoten gehoor aan de oproep vanuit de partij om tegen de vorming van een kabinet met PvdA en D66 te stemmen. Het is een steunbetuiging aan Van Agt, die in dat geval dreigt op te stappen. Kraaijeveld-Wouters bezet een Kamerzetel namens het CDA tot 1988. Ze neemt afscheid van Den Haag en wordt burgemeester van Hilversum. In 1997 gaat ze met pensioen en komt een einde aan haar rijke politieke en bestuurlijke loopbaan.

◀ Jeltien Kraaijeveld-Wouters als staatssecretaris Emancipatiezaken in het eerste kabinet Van Agt (1977-1981).

FOTO WIKIPEDIA

